

1. Tema Dinleme Metni

ŞENLİKLİ BİR AKŞAM YEMEĞİ

O gün akşam yemeğe misafir gelecekti. İki kardeş anne babaları işten gelmeden onlara sürpriz yapmak istediler.

Bunun için yardımlaşarak yemek hazırlamaya başladılar.

Ablam salataları yıkarken ben sofrayı hazırlamaya başladım. Serap teyzeler dört kişi. Dört de biz, eder sekiz. Sekiz kişilik bir sofraya hazırlamak kolay mı sanıyorsunuz? Masa örtüsünü düzgünce örtmek bile ne kadar zor. Üstelik tabakları, çatalları, bıçakları, bardakları nasıl dizeceğimi de bilmiyordum. Ablama sordum.

— Önce tabakları diz. Sonra çatalları tabakların sağına... hayır soluna koy. Bıçaklar tabakların sağına duracak. Peçeteleri güzelce üçgen katlayıp tabakların içine yerleştir. Bardakları da tabakların önüne sırala.

Ben de aynen onun dediklerini yapmaya çalıştım. Sofra güzel gözüksün diye salondaki vazoyu da masanın ortasına koydum. Bu arada ablam da kocaman bir tabak salata hazırlamıştı.

Ablam:

— Şimdi de köftelerle patatesleri kızartacağım, dedi.

— Ben kızartayım, diye atıldım ama ablam kesin bir tavırla:

— Olmaz, dedi, kızartma çok tehlikeli bir iş, çok dikkat etmem gerekir. Sen ayağımın altında dolaşma. Git odanı topla.

Ablam, kendisini iyiden iyiye annem sanmaya başlamıştı anlaşılır. Neyse, köfte ve patatesler bir an önce kızarsın da yiyelim diye sesimi çıkarmadım. Annem ve babam nerde kalmışlardı canım?

Neredeyse

konuklar gelecekti. Ben bunları düşünürken mutfaktan kızartma kokuları yayılmaya başlamıştı bile. O sırada

annem telaş içinde geldi.

— Ah, çok geciktim. Canım, neler yaptınız bakalım?

— Her şeyi hazırladık anne. Ablam köfteleri kızartıyor!

— Aman Allahım, ne diyorsun! Babanız gelmedi mi daha? Bir tarafını yakacaksın kızım, diye mutfığa koştu annem.

— Yavrucuğum, neler yaptın sen? Bak sen şuna! Tüh tüh tüh! Aaa, kızartmış bile. Ama canım, ya bir tarafını yaksaydın?

Annem paniklemiş bir durumda işe el koyarken babam da geldi.

— Ne oluyor yahu? Nedir bu telaş, diye girdi içeri.

— Bu akşam Serap teyzeler yemeğe geleceklermiş ya, ablamla ben her şeyi hazırladık işte, diye övünçle

özetledim olayı.

— Yoo, dedi babam, bu akşam değil ki yarın akşam gelecekler.

Annem elinde kızartma maşasıyla öylece kalakalmıştı:

— Neee? Yarın akşam mıydı?

Sonra ikisi birden gülmeye başladılar.

Bugün hepimiz çok çalışmış ve kurt gibi acıkmıştık. Soframız da her şeyiyle hazırda işte. Hemen oturduk.

Masa örtüsü biraz yamuk örtülmüştü; tabak, çatal ve bıçaklar pek de düzgün sıralanmamıştı. Köfteler şekilsizdi, içleri de pek iyi pişmemişti, patatesler eğri büğrü kesilmiş ve fazla kızarmıştı, salata da zeytinyağının

içinde yüzüyordu ama olsun. Önemli olan lezzetleriydi.

Lezzetleri? Eh, ne yalan söylemeli, annemin yaptıklarına pek benzemiyordu ama annem de babam da çok beğendiler. Çoktandır böyle şenlikli bir yemek yememiştik.

Ayla ÇINAROĞLU
Çikolatayı Kim Yiyecek

2. Tema Dinleme Metni

29 EKİM

Yirmi dokuz Ekim bugün
Cumhuriyet Bayramı var,
Türk milleti, sen de övün
Göğü öpsün al bayraklar!

Bu tarihî, büyük günde
Aslanca koşan en önde,
Atatürk vardı dümende
Göğü öpsün al bayraklar!

Bugün bayram günümüzdür
Büyük yurdun bayramı var,
Edirne'den Kars'a kadar
Göğü öpsün al bayraklar.
(...)

Mehmet ÇAVUŞ

Burcu Burcu Çocuk Şiirleri

NOT: Bu şiir okunurken “Cumhuriyet” ya da
“Atatürk” konulu okul marşları fon müziği olarak
kullanılacak.

3. Tema Dinleme Metni

İSTİKLÂL MARŞI'MIZ

Biz, Can ile Canan. İki kardeşleriz. Babamız, annemiz, kardeşimizle birlikte İstanbul'daki yuvamızda yaşıyoruz.

Akşamları ailemizle bir araya geldiğimizde en sevdiğimiz şey onlara şiir okumak. (...) En çok da İstiklal Marşı'nı okumak hoşumuza gider.

Misafirlerimiz geldiğinde de böyle yaparız. İstiklal Marşı'nın bize hissettirdiği duyguları sevdiğimizle paylaşmaya bayılırız.

İstiklal Marşı'nı ezberlemek kolay olmadı. Bazen okumakta zorlansak bile misafirlerimiz bizi ayakta alkışlar. İşte o an kendimizi en usta sanatçılar gibi hissederiz.

İstiklal Marşı'mız niçin yazılmış, biliyor musunuz? En iyisi o günlerde yaşananlardan söz ederek anlatalım: Osmanlı Devleti uzun savaşlar sonunda zayıf düşmüş. Düşmanlar topraklarımızı işgal etmeye başlamışlar.

İşgal ne demektir? Bunu derste öğretmenimiz anlatmıştı. İşgal, başkasına ait bir toprağı almak, ele geçirmek anlamına geliyordu. Düşünsenize, birileri (...) evimizi bizden almaya çalışsa izin verir miyiz? Düşmanlar, dedelerimizin elinden evini değil, vatanlarını almaya çalışıyorlardı. (...)

Atalarımız, bu durum karşısında birlik olmuşlar. Düşmanları yurdumuzdan çıkarmak için Millî Mücadele'yi başlatmışlar. Ankara'da Büyük Millet Meclisi'ni açarak yeni bir devlet kurmuşlar. Bu devletin bir marşa ihtiyacı varmış. Bu marşın yazılması için bir yarışma düzenlenmiş. Büyük şair Mehmet Âkif Ersoy'un "Korkma!" diye başlayan şiiri birinci seçilmiş. Sonra da bestelenip marş hâline getirilmiş.

Günümüzde okullarda, millî bayramlarda, askerlerin törenlerinde hep İstiklâl Marşı okunur.

O bizim kahramanlık destanımızdır. Atalarımızın Kurtuluş Savaşı'nda hissettikleri acıyı, açlığı, korkuyu ve daha nice duyguyu anlatan muhteşem bir eserdir.

Nefise ATÇAKARLAR

İstiklâl Marşı'mız Nasıl Yazıldı?

(Kısaltılmıştır.)

4. Tema Dinleme Metni

EN GÜZEL YARIYIL TATİLİ

Burcular yarıyıl tatilinden yararlanarak anneannesinin oturduğu küçük ilçeye gideceklerdi. Annesi, kardeşi Yiğit ve kendisi. (...)

Son olarak ilköğretim birinci sınıfta iken uğramışlardı. İlk kez kış mevsiminde anneannesinin yanında bulunacaktı. (...)

Burcu, karnesini aldıktan sonra çıktılar. Kısa süre sonra anneannesinin evindeydiler. Anneanesi, sarılıp sarılıp öptü Burcu'yu, kardeşini...

— Yoldan geldiniz, karnınız açıtır. Sizler için neler yaptım, diyerek kahvaltıya çağırırdı Burcuları.

Geldiklerinden beri burunlarına hoş kokular geliyordu. Ellerini, yüzlerini buz gibi suyla yıkadılar. (...)

Gürül gürül yanan sobanın yanına kurulmuş sofranın başına geçtiler.

Öğleye doğru, komşular gelmeye başladılar. “Gözünüz aydın, hoş geldiniz!” demek için.

Komşu çocuklarıyla sokağa çıkıp oynadılar. Oturdıkları kentle kıyasladı Burcu. Kentte, sokakta oyun oynamanın ne denli tehlikeli bir şey olduğunu çok iyi biliyordu. Saatlerce koşturdular, oynadılar. Tek bir araba geçmedi sokaktan. (...)

Anneannesinin yaptıkları yetmezmiş gibi, komşular da getirmişlerdi bir şeyler. Ne güzel geleneklerimiz var, diye düşündü Burcu. Kendi oturdukları on beş daireli koca apartmanda, çoğu komşularını tanıyamıyorlardı bile...

Günleri çok güzel geçiyordu. Gündüzü ayrı güzel, geceleri bir başka güzeldi. İnsanı güzel, gelenekleri güzeldi. Burcu, niçin burada yaşamıyoruz, diye soruyordu kendi kendine.

Dönüş günü Burcu'nun içi iyice burulmuştu. Orada edindiği arkadaşları onu yalnız bırakmadılar. Armağanlar verildi, adresler alındı. Burcu'nun gözleri dolmuştu. Kendisini ağlamamak için ne denli zor tutsa da boşalıverdi gözyaşları.

Otogara dek götürdüler Burcuları. Yolda yemeleri için, yolluk getirmişti komşuları.

Güzel bir dinlenme sonunda, gözyaşları da ne oluyordu? Bu gözyaşları sevginin kanıtıydı. (...)

Savaş ÜNLÜ

En Güzel Yarıyıl Tatili

(Kısaltılmıştır.)

5. Tema Dinleme Metni

ÇOCUK MU, ROBOT MU?

Yengem diyor ki:

— Ne kadar marifetli Őu robotlar

Kuruyorsun bulaŐığı yıkıyor

Ayarlıyorsun temizliyor evi

Öyle hŐnerleri var ki

Düĝmesine basman yeter!..

Dedim ki:

— Yengeciĝim

Yanaĝı var mı onun

YŐreĝi var mı?

Söyler misin

Çocuklar mı,

Robotlar mı?

Ahmet EFE

IŐığın YŐreĝi

6. Tema Dinleme Metni

KAZALARDAN KORUNMA VE İLK YARDIM

Sevgili çocuklar merhaba. Ben ilk yardım acil serviste çalışan bir doktorum. Size ev kazalarını önlemek için alınması gereken önlemleri anlatacağım.

Bu konuda hem büyüklerinize hem de size düşen görevler var. Evinize gittiğinizde bu konuda büyüklerinize gerekli uyarıları yapın olur mu? Evde dikkat etmeniz gereken başlıca kurallar şunlardır:

— Elektrikli ev aletlerini ve elektrikli oyuncakları ıslak elle kullanmamalısınız. Prizlerle oynanmamalıdır. Büyükleriniz, prizleri mutlaka priz koruyucularla kapatmalıdır.

— Kıvrık halı kenarları düzeltilmelidir.

— Oyununuz bittikten sonra oyuncak gibi ayağa takılacak malzemeleri ortada bırakmamalısınız.

— Merdivenlerin ıslak ve kaygan olmamasına dikkat etmek gerekir ve ayrıca buralar iyi aydınlatılmalıdır.

— Banyo küvetinin tabanına kaymayı engelleyen malzeme konmalıdır.

— Yere dökülen sıvı sabun, yağ, boya, yiyecek gibi maddelerin hemen temizlenip silinmesi gerekir. Yoksa yanlışlıkla basıldığında kayıp düşülebilir.

— İlaç ve besinlerin son kullanma tarihini kontrol etmeli ve kullanma süresi bitmiş olanları asla kullanmamalıyız.

— Ev ve apartman merdivenlerinden inerken trabzanlara tutunmalısınız.

— Yüksek yerlere ulaşmak için masa ve iskemle benzeri şeyleri üst üste koymamak gerekir. Onun yerine güvenli bir merdiven kullanılmalıdır.

— Elinde herhangi bir kesici ya da delici alet bulunan çocuk, koşup oynamamalıdır.

— Özellikle yeni yürümeye başlayan çocukların eline şişe ve cam eşya, kesici ve yutabileceği oyuncaklar verilmemelidir.

Bu uyarıları dikkate almak sizleri birçok ev kazasından koruyacaktır. Şimdi de ev kazalarında nasıl bir ilk yardım uygulamamız gerektiğini anlatayım size.

— Kesici ve delici alet yaralanmalarında en önemli sorun kanamalardır. Bu gibi durumlarda kanayan yer üzerine temiz bir bezle bastırılır ve bir süre kaldırmadan tutulur. Böylece kanama durdurulmaya çalışılır.

— Yaralanmada vücuda batan nesne kesinlikle çıkarılmamalı, etrafı bandajla sarılarak hemen en yakın hastaneye gidilmelidir.

Kazasız günler dilerim çocuklar.

Meral Tuna PARKAN - Asya Çağlar ÖZTÜRK
Benim Sağlık Kitabım

7. Tema Dinleme Metni

BEN NE ZAMAN DOĞDUM?

Pencerenin önündeki yumurta birden bire çatladı. Memo günlerdir o yumurtayı gözlüyordu. İşte beklenen an gelmişti.

Memo, "Bir kuş doğdu!" diye bağırarak mutfağa koştu.

"Olabilir." dedi annesi. (...)

Memo sürdürmeye kararlıydı. "Bu günü kaydetmeliyiz. Kuşun doğum günü olarak tarihe geçmeli."

"Sen kendi doğum tarihini biliyor musun peki?" dedi annesi gülererek. Memo öylece kalakaldı. Doğum tarihini unutmuştu.

"Sahi, ben ne zaman doğmuştum?" diye sordu heyecanla.

"Şimdi çok meşgulüm." dedi annesi, bulaşıkları kurularken. "Bunları büyükannene sor."

Büyükannenin bilmediği şey yoktu. Her zaman olduğu gibi, yumuşak koltuğuna kurulmuş, dantel örüyordu.

"Büyükanne, ben ne zaman doğdum?" diye sordu Memo. Büyükanne, sanki bu soruyu bekliyordu; hiç şaşırmadı. Ayağa kalktı, salondaki yemek masasına doğru yürüdü.

Masanın örtüsü, büyükannenin ördüğü küçük dantel parçalarından oluşuyordu. İşaret parmağını dantel parçalarından birinin üstüne bastırarak, "İşte." dedi "Sen tam bunu ördüğüm gün doğdun." Memo büyülenmişti. Demek ki bu küçük dantel parçası, kendisiyle aynı yaştaydı.

Büyükannenin cevabı, Memo'nun çok hoşuna gitmişti. Bu soruyu, abisine de sordu.

Abisi, gülümseyerek Memo'yu salonun duvarlarından birinin önüne götürdü. Duvarda üst üste çekilmiş çizgilerden birini göstererek "İşte." dedi, "Sen tam bu duvara bu çizgiyi çektığım gün doğdun."

Bu cevap da Memo'nun hoşuna gitmişti. Hoplaya zıplaya bahçeye çıktı. (...) Aynı soruyu güneşe ve elma ağacına sordu.

Güneş, "Sen doğduğunda, sabah yeni olmuştu." dedi gülümseyerek.

Elma ağacı ise, "Sanırım, ilkbahardı. Dallarım yeni çiçek açmıştı." dedi. (...)

Memo, bu cevaplardan da çok hoşlanmıştı. Keyifle yürümeye başladı. O ne? Karşıdan en sevdiği arkadaşısı Tombiş geliyordu. Bakalım o, sorusuna nasıl bir cevap verecekti?

Tombiş yanına gelince, "Sıkı dur, şimdi sana çok önemli bir soru soracağım." dedi Memo. "Bil bakalım ben ne zaman doğdum?"

"Bunu bilmeyecek ne var?" dedi Tombiş. "Yirmi altı nisan iki bin onda."

Memo şaşırıp kalmıştı. Doğrusu daha anlamlı bir cevap verebilirdi Tombiş...

"Ne yani bu kadar mı? Sen çıldırmışsın!" diye bağırdı Memo.

"Evet" dedi Tombiş. "Yirmi altı nisan iki bin on."

Gerçekten çok şaşırmıştı Memo. "Bizim Tombiş, bu işlerden hiç ama hiç anlamıyor..." diye düşündü.

Behiç AK

Ben Ne Zaman Doğdum?

8. Tema Dinleme Metni

KIRMIZI DOMATES'İN YOLCULUĞU

Güzel bir ilkbahar sabahıydı. Güneş doğaya gülümsemeye başlamıştı. Toprak, bitkiler ve tüm hayvanlar sevinç içindeydi.

Tarladaki yeşil domatesler de kızaracakları günü bekliyordu. Sonunda o günler de gelmişti. Domatesler her gün biraz daha kızarıyordu. Nihayet olgunlaştılar.

Tarlaya gelen işçiler, kırmızı domatesleri tek tek toplamaya başladılar. Domatesler neler olduğunu anlamaya çalışıyorlardı ama bir anlam veremiyorlardı.

Kırmızı Domates de olanları şaşkınlıkla izliyordu. Arkadaşlarından biri: “Neden bizi dallarımızdan ayırıyorlar?” dedi üzülerek. Bir diğeri: “Nereye gidiyoruz?” diye korkuyla bağırdı. “Ben de bilmiyorum.” dedi Kırmızı Domates. Sözlerini bitirmemişti ki bir el onu koparıp kasaya attı. Onun gibi bütün arkadaşları da kasalara doldurulmuştu. Ama o en üstte olduğu için tüm olanları görebiliyordu.

İşçiler: “Kasaları kamyonla yükleyelim.” dediler. Kırmızı Domates ve arkadaşlarını kamyonun arkasına koydular. Kamyon büyük bir gümbürtüyle hareket etti. Domatesler karanlıktan çok korkmuştu. Her kafadan bir ses çıkıyordu. Acaba nereye gidiyorlardı?

Kamyon saatler sonra durdu. Kapak açıldı. En önde duran Kırmızı Domates arkadaşlarına seslendi: “Heey, arkadaşlar! Burada bizim gibi birçok sebze ve meyve var. Yalnız değiliz.”

Kasalar birer birer indirildi. Bütün sebze ve meyveler artık bir aradaydı. Kırmızı Domates yanında duran yuvarlak ve turuncu arkadaşına: “Merhaba, senin adın ne?” diye sordu. “Ben bir meyveyim. Adım da Portakal. Buraya sıcak yerlerden geldim.” (...)

Daha sonra limon, ıspanak, incir, üzüm gibi diğer sebze ve meyvelerle de tanıştı.

Kırmızı Domates bütün arkadaşlarını çok sevmişti. Ama yine gitme zamanı gelmişti. Bir el onu aldı. Bu defa bir filenin içindeydi.

İşte Naz ve Can'ın annesi çocuklarına domatesin yolculuğunu böyle anlattı.

“Çocuklar, bütün bu taze meyve ve sebzeler sizin sağlığınıza ve güçlenmeniz için buradalar.” dedi. Bu sözleri duyan Kırmızı Domates, çok sevdiği çocukların sağlığına katkıda bulunduğu için artık mutluydu.

Zeynep DOYMUŞ - Yeliz SAZAK

Kırmızı Domates'in Yolculuğu